

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

92

Szerző: K. V.

Hely

Cím: A mostoha Duna.

Idő

Lers Vilmos

1916

Forrás: Posti napló

Személy

Bp.

1916 V. 21

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A mostoha Duna

Királyi folyó, ki ott születés a donau-eschingeni park alatt, a Brege és a Brigach ölekezéséből, hogy futásodban nagyra nőjj és itt légy a legszebb Buda és Pest között, — végre aktuális lettél te is. Igaz, világháboru kellett hozzá és német élelmesség és ez egy kicsit szomorú, de ördög bánja: fő, hogy beszélnek rólad és újra észrevesznek. Egyszer régen egy ambiciózus fiatalember könyvet is írt rólad, amiben hangoztatta nemzetközi jelentőségedet és sürgette, hogy tenni kell valamit az érdekében. A könyv okos volt, ki is tüntették valami jutalommal, de persze nem olvasták el, amint ez már az okos könyvekkel történni szokott. Az idő múlt, az ambiciózus fiatalember haladt a pályafutásán, államtitkár is lett belőle, de a Dunával egy negyedszázadon keresztül nem történt semmi nevezetes esemény. Pedig talán érdemes lett volna megszívlelni a jó szót és cselekedni valamit. Huszonöt év nagy idő, csaknem egy emberöltő, de persze a Pató Pálok városában csak muló pillanat és szép, szép az irás, de minek beszélnek annyit az emberek és különben is ráérünk arra még. Az öreg Duna türelmes; ha ezer esztendeig várt, még várhat egy kicsit és vajjon nem volt-e egyszer Budapesten Dunaünnepély tűzijátékkal és záporosóval egybekötve, vajjon nem festettük-e fehérre a Szent István korhadó oldalát és nem kereszteltük-e el Dunapalotára a nyakunkon maradt Ritz-szállót. És nem beszélünk-e strandfürdőről, sőt mi több, homokot is nem hordtunk-e össze a királyi sziget két partja

hosszában, de persze, jött a háború és minek a strand néhány csenevész, alkalmatlannak és növendékifjak seregének amikor a város apraja-nagyja vérben fürödhetik a hideg Iszonzóban és aki a langyosat kedveli, annak ott van a Strypa, ha jobban tetszik neki.

Lers Vilmosból államtitkár lett és talán most megcsinálja a magyar Duna reneszánszát a nemzetközi piacon, vén Danubiusét, amit már Hesiodos is szépen folyó viznek nevezett. Természetesen ezzel együtt járna az is, hogy mialatt az orosz telhetetlenséget sikerülni fog a diadalmas folyamba fullasztani, mi is fedezzük föl végre-valahára a mi nagy kincsünket és szeressük meg a Dunát.

Az ókori embernek nem volt szükség sokat beszélni a Dunáról. Megértette, talán még inkább megérezte, hogy a Danubius országok úttere és hogy futása az élet fejlődésének útját mutatja. Államok bölcsője ringott mellette, partján vert gyökeret a gazdag városok gyorsan növekvő fája és Róma oltárt emelt neki szülőföldjén, a Fekete-erdőben. Megértette, hogy mily fontos szerepe van a partja mellett lakó népek történetében, látta, hogy hadak útját jelöli, kereskedelmet csinál és a gőgös ember, aki a természettel való harcában mindig a maga útját szeretné járni, ha észrevétlenül is, de rabja maradt a szőke folyamnak.

Európának egyetlen folyója sincs, amelynek nagyobb és mélyrehatóbb szerepe let volna a történelemben, mint a Dunának. Napoleon a folyók királyának nevezi és valóban a Duna (a Volga alig számítható európai vízi utinak) a legelső folyója Európának. Szeli

habjai Nyugatot kötik össze Kelettel és nincs jelentősebb mozzanat a kontinens történetében, melyben a Duna völgyének és magának a folyamnak is elhatározó szerep nem jutott volna. Az egyiptomi Serostris, a perzsa Darius és Macedóni Sándor a Duna mellett harcoltak, Traján, Attila, Nagy Károly, Szolimán és Napoleon a királyi folyó partján téptek babért koronájuk mellé és vérrel irták be a nevet a világtörténelembe. Torkolatánál már az Argonauták kereskedtek és hajókat építettek, hidakat vertek, városokat alapítottak már akkor, amikor a hatalmas folyam forrásvidékét még az ismeretlenség köde borította.

Amikor Róma ledőlt, a nagy népvándorlás országutja lett, mely itt viharzott legtovább, a Duna völgyében. Az avarok után a bolgárok jöttek, azután mi, Árpád fiai következünk és miénk lett a Duna a Porta Hungarica-tól Nándorfehérvárig. És ezer esztendőn keresztül Isten kegyelmével és hulló vérünkkel megtartottuk a magunkénak a Duna legfontosabb szakaszát. Száz dicsőségét hirdeti a magyarnak a királyi folyam. Nagy Lajos Fekete-tengerig érő hatalmáról, a nagy Hunyadi törökverő erejéről, Mátyás Bécsét igazó kardjáról beszélnek suttogó habjai. Pozsony, Visegrád, Buda, Mohács szent oltárhelyek partja mellett és újra a miénk Nándor is. A magyar Duna védte meg Európát és nem az, amelyik a Práter alatt folyik; az aranykalászszal ékes rónaságot szegő folyam volt az erősebb és nem a bécsi kanális.

A két milliós Bécs szívesen nevezi magát a Duna fővárosának, a dunai népek gyűjtőhelyének, de az osztrák metropolist a Strauss János híres keringője sem avathatta a kék Duna királynőjévé. Lokálpatriotizmus és „Gemüthlichkeit“ nem elég ahhoz, hogy opciót